

На вниманието на г-жа ЦВЕТИНКА ПАШКУНОВА

Уважаема колега ПАШКУНОВА,

Съюзът на съдиите в България отправя към Вас приложените към настоящето писмо въпроси.

Призоваваме Ви да отговорите на тях по възможност в писмен вид, преди изслушването на Общото събрание, насрочено за 10.06.2017 г., за да има възможност на това събрание да изложите концепцията си и отговоряте на задавани Ви от присъстващите въпроси. Ангажираме се, в случай, че отговорите писмено на нашите въпроси, отговорите Ви да бъдат публикувани на интернет страницата на ССБ и да бъдат разпространени сред членовете на организацията.

С пожелания за успех в предстоящия избор на членове на ВСС,

Атанас Атанасов,

Председател на УС на ССБ

Моля изпращайте писмени отговори на адрес office@judgesbg.org

1. Считате ли, че сегашното устройство и структура на Висшия съдебен съвет гарантират осъществяването на възложените на този орган от КРБ и ЗСВ функции?
2. Какво е становището Ви относно дейността на досегашния състав на ВСС в неговия мандат в следните области:
 - защита на независимостта на съдебната власт и на нейния авторитет;
 - осигуряване на прозрачно и предвидимо кадрово развитие на съдиите;
 - избор на председатели на съдилища и техни заместници;
 - дисциплинарна отговорност на съдиите;
 - превенция на корупцията в органите на съдебната власт;
 - обезпечаване на условията на работа на съдиите и на техните осигурителни и трудови права;
 - реформа на съдебната карта?
3. Каква е оценката Ви за начина на вземане на решения в дейността на сегашният ВСС, бихте ли променили и какво точно в този процес?
4. Какво е необходимо да се промени и ако бъдете избрани какви действия ще предприемете за това в следните области от дейността на следващия ВСС:
 - защита на независимостта на съдебната власт и на нейния авторитет;
 - осигуряване на прозрачно и предвидимо кадрово развитие на съдиите;
 - избор на председатели на съдилища и техни заместници;
 - дисциплинарна отговорност на съдиите;
 - превенция на корупцията в органите на съдебната власт;
 - обезпечаване на условията на работа на съдиите и на техните осигурителни и трудови права;
 - реформа на съдебната карта?
5. Какви конкретно качества считате, че следва да притежават бъдещите председател на ВКС, председател на ВАС и главният прокурор, така че профилът им да съответства на изискванията на закона за заемането на съответната длъжност?
6. Как бихте постъпили, ако стане невъзможно в следващия ВСС да осъществите концепцията, която сте защитили пред своите колеги – избиратели?

ВСС - 6704

17.05.2017

И.П.И

Институт за пазарна икономика
бул. "Патриарх Евтимий" № 10, София 1142
тел./факс: (+359 2) 952 62 66, 952 35 03
ел. поща: mail@ime.bg

ИЗХ. № 50/15.05.17 страница в интернет: www.ime.bg

ДО:
СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ
НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ВЪПРОСИ КЪМ КАНДИДАТИТЕ ЗА ЧЛЕНОВЕ НА ВСС ОТ КВОТАТА НА СЪДИИТЕ

по реда на чл. 29и, ал. 2 от ЗСВ във връзка с чл. 20, ал. 1 от Правилата за провеждане на избори на членове на ВСС от съдиите, прокурорите и следователите

ОТ:
Десислава Еникова Николова, и.д. изпълнителен директор на Фондация „Институт за пазарна икономика“, гр. София, регистрирана по ф. д. № 6315 от 1993 г. на Софийски градски съд, с БУЛСТАТ 831344929.

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА,

С настоящето писмо представям и моля да приемете въпросите към всички 27-ма кандидати за изборни членове на ВСС от квотата на съдиите.

Въпроси:

1. Считате ли, че трябва да бъде възобновен дебатът за изменение на Конституцията на Република България в посока деполитизиране на Висшия съдебен съвет (ВСС) като гаранция за независимостта на съдебната власт, в това число:
 - намаляване на броя на членовете на ВСС, излъчвани от Народното събрание (НС),
 - увеличаване на броя на членовете на ВСС в съдийската колегия на съвета, избирани пряко от съдии?

Ако отговорът Ви е положителен, ангажирате ли се като бъдещ член на ВСС да инициирате дискусия между ВСС, представители на законодателната власт и експерти от НПО сектора и академичните среди?

2. Считате ли, че през мандата на следващия ВСС (2017-2022 г.) съветът трябва да представя ежемесечен отчет по изпълнение от страна на ВСС на препоръките към България, заложиени в Механизма за сътрудничество и проверка на Европейската комисия по отношение на слабостите в съдебната реформа и борбата срещу корупцията и организираната престъпност?

Ако отговорът Ви е положителен, ангажирате ли се като бъдещ член на ВСС да инициирате дискусия между ВСС, представители на законодателната власт и експерти от НПО сектора и академичните среди?

3. Какви мерки предвиждате за увеличаване на прозрачността на работата на ВСС, включително и за управлението на ресурсите на съдебната власт?
4. Считате ли, че през мандата на следващия ВСС (2017-2022 г.) проектът на бюджет на съдебната власт трябва да бъде програмен (а не на исторически принцип, както досега) и да обвързва разходите с конкретни цели и програми на ВСС?
5. Ангажирате ли се с прилагане на практика на заложената стратегия за реформа на съдебната карта и в какви посоки виждате възможните оптимизации на системата?
6. Ангажирате ли се отчетът на бюджета на съдебната власт да бъде ежемесечен и подробен по примера на отчета за държавния бюджет?
7. Ангажирате ли се годишният отчет на бюджета на ВСС да е съпроводен, освен от подробни данни по разходните пера по примера на отчета за държавния бюджет, и от наративен доклад?

15.05.2017 г.
гр. София

С уважение:

Център на НПО
в Разград

000-6996

15-05-21

Изх. №Ц-68/23.05.2017г.

ДО ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
ГРАД СОФИЯ

ВЪПРОСИ

КЪМ 27 КАНДИДАТИ ЗА ЧЛЕНОВЕ НА ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ ОТ КВОТА НА СЪДИИТЕ

На основание чл.29и, ал.2 от Закон за съдебната власт.

Уважаеми кандидати за членове на Висш съдебен съвет от квота на съдите,

Обръщаме се с въпроси относно заявено желание да бъдете избрани за членове на ВСС, с молба да отговорите писмено на всички питання. Отговорите Ви ще дадат възможност на Вашите колеги да се запознаят с мнението Ви по важни въпроси от съдебната реформа и ще увеличи тяхната информираност, преди да направят своя избор и предпочитания.

За представителите на обществеността и гражданите е важно да знаем какви личности ще бъдат избрани за членове на новия Висш съдебен съвет, който е натоварен с много очаквания.

1. Кои три важни стъпки е необходимо да бъдат направени в България, за да се повиши доверието на гражданите в правосъдието и усещането за справедливост, като се наложи истинско върховенство на закона?
2. Споделете Вашето разбиране за независима съдебна система и в какво се изразява това.
3. Моля, посочете три важни причини да се отстоява пълна съдебна независимост от държавата, при положение, че гражданите плащат на 100% всички разходи за правосъдие (565 млн. лв. е бюджетът за 2017г.)!
4. Как, според Вас, е необходимо да се (ре)организира структурата и броя на съдилища и прокуратури, за да отговаря на обществените очаквания за справедливо правосъдие? В момента в България има повече от 360 съдилища и прокуратури (от районно до върховно ниво), в които работят 4500 магистрати и 9000 служители.

Носител на Златен ключ 2007 за достъп до обществена информация

Център на НПО
в Разград

5. Бихте ли приели за свой личен ангажимент да отстоявате да бъдат включени за приоритети в бюджета на съдебната власт за 2018г.: 1) преразглеждане границите на съдебните райони - съдебна география; 2) оптимизиране броя на съдилищата и прокуратурите - съдебна карта; 3) въвеждане на електронно правосъдие; 4) намаляване на административните разходи и ограничаване на разхищенията.
6. Как бихте опровергали твърдението за българската съдебна система: *„Повишено усещане за корупция, конфликти на интереси и проблеми с етичното поведение на магистратите. Независимо от всички стратегии и доклади по темата положението е драматично. Съдебната система се е превърнала в бастион на семейно правосъдие – усещане за мафия. Наблюдава се корупционната практика “непотизъм” на всички нива. Много семейства и роднини работят в един съдебен окръг.”*
7. Защо, според Вас, Кодексът за етично поведение на българските магистрати, не регулира етиката и публичното поведение на съдии и прокурори; не е възпиращ фактор за разстеж на корупцията в съдебната система?
8. Необходимо ли е да се оцени ролята на следствените органи в съдебната система на България за последните 10 години? Защо?
9. Смятате ли са правилно следователите в България да имат самостоятелна квота във ВСС (само те да избират свой представител за член), след като следствието е част от прокуратурата (от 2007г.)? Защо?
10. Как бихте оценили дейността на административните съдилища в България, 10 години след създаването им (2007г.)?
11. Необходимо ли е, според Вас, административните съдии да имат самостоятелна квота във ВСС, по модела на следователите? Защо?
12. Смятате ли за правилно решение ВСС да има самостоятелна и „независима” политика в международните отношения, без да има съгласуване и координация с Министъра на правосъдието? Защо?

23.05.2017г.
град Разград

ГЕОРГИ МИЛКОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УС

Сдружение „Център на НПО в Разград“ управлява Консултативен център по проблемите на домашното насилие в Разград, като иновативна социална услуга в общността. Прилагат се Възстановителна програма за жертви и Специализирана програма за извършители на домашно насилие (от 2004г.), като важна част от процеса на превенция на домашното насилие <www.ngo-rz.org>. Центърът на НПО в Разград разработва и прилага пилотни програми в подкрепа на съдебната реформа. Осъществени са осем проекта за гражданско наблюдение на съда и подкрепа на съдебната система в България. Администрира Център за работа с доброволци. Осъществени са осем проекта за гражданско наблюдение на съда и подкрепа на съдебната система в България. Центърът на НПО в Разград създаде Национална НПО мрежа за гражданско наблюдение на съда в България (2007г.), в която участват над 65 неправителствени организации <www.watch.ngo-rz.org>. Сдружение „Център на НПО в Разград“ е член на Съвета по прилагане на Актуализираната стратегия за реформа в съдебната система към Министерски съвет на Република България.

Носител на Златен ключ 2007 за достъп до обществена информация

Сдружение "ЦЕНТЪР НА НПО В РАЗГРАД" е регистрирано в съответствие с ЗЮЛНЦ, решение по ф.д. №37/1997 г. на РОС
БУЛСТАТ: 116019267, жк. "Освобождение" 34, пк 237, Разград 7200, България
Тел.: (+359 84) 661694, E-mail: office@ngo-rz.org, www.ngo-rz.org

5. Можете ли да дадете ясен пример за приложима и ефективна антикорупционна мярка в съдебната власт?

6. Какво е мнението Ви за това бюджетът на съдебната власт да се изготвя на принципа на програмното бюджетиране?

7. Тази година се навършват 25 години от Европейската конвенция за правата на човека в България. Съгласно чл. 130а ал. 2, т. 3 от Конституцията пленумът на ВСС "организира квалификацията на съдиите, прокурорите и следователите". Ако бъдете избран за член на ВСС, какво ще направите за повишаване знанията и квалификацията на магистратите и в частност на прокурорите и следователите относно познаване практиката на Европейския съд по правата на човека?

25.05.2017 г.

С уважение,

Биляна Гяурова-Вегертседер

Директор

Български институт за правни инициативи

До Висшия съдебен съвет
Съдийска колегия

по процедурата за избор на
членове на ВСС от съдиите

Въпроси

от сдружение за осъществяване на общественополезна дейност
Съюз на одиторите от Сметната палата,
с адрес: гр. София, ул. „Банско шосе“ № 13,
представявано от председателя на сдружението

по процедурата за провеждане на избори на членове на ВСС от съдиите

към всички 27 кандидати

Господа/жи кандидати,

Във връзка с чл. 20, ал. 1 от Правилата за провеждане на избори на членове на Висшия съдебен съвет от съдиите, прокурорите и следователите, имаме следните въпроси към всички вас.

Въпросите имат за цел в сравнителен план да открият различията във вижданията на всеки един кандидат за управлението на съдебната власт, и съответно да мотивират или не, избора на всеки непредубеден съдия. Освен това, въпросите целят да покажат на суверена настройката сред съдийското съсловие по важни и значими социални въпроси, с проблематиката им.

Въпросите са следните :

1. Какво стратегическо има в управлението на един съд и какво беше същото това управление от Висшия съдебен съвет досега, съобразно на § 1.4 от Закона за Сметната палата - ДР ?

2. Коя е "ахилесовата пета" в управлението на съдебната власт - липсата на структурни реформи по/със съдебната карта или качественото му кадрово обезпечаване ?

3. Допада ли ви идеята, първото управленско решение на пленума на новия ВСС да е: 3/4 от 444 щатни бройки за следователи да се трансформират в съдийски, примерно за/в най-натоварените съдилища в страната - СРС, СГС, Административен съд София-град и други ?

4. Подкрепяте ли лансираната идея от председателя на ВКС за реформи в юридическото образование, и в какво да се изразяват те ?

5. Настъпва ли момента за нов обществен договор и за нов Наказателен кодекс ? Одобрявате ли идеята за избора на първоинстанционните съдии и прокурори от електори с висше образование, хуманитарен профил - по съдебни райони ? Приложима ли е тази опция и за т.нар. трима големи в съдебната система, които да предлагат екипите си ? Съществува ли обществена потребност от въвеждането на образователен ценз къмто народните избраници, като примерно половината от тях да са с юридическо образование ?

6. Потребна ли е на законодателя експертизата на съдебната власт под формата на законодателна инициатива ? Чия да бъде последната - на ВСС; ВКС; ВАС; главен прокурор, или на всички изброени ?

7. Кой антикорупционен модел да рецепира България ? Оригинално законодателно решение възможно ли е ? Допада ли ви идеята, Сметната палата, като една особена юрисдикция, осъществяваща *de jure* външния одит, да ръководи и антикорупционната политика в страната ?

8. Трябва ли управленската отговорност в глава втора (чл. 6-9 във вр. с § 1.2 и 8) от Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор да е скрепена със санкция и кой държавен орган да я реализира ? Съществува ли корелация между съдия и ръководител по смисъла на § 8 от този закон ?

9. За кой отбор ще играете в бъдещия ВСС /на змиите или на пчелите/, или ще сте рахат ?

10. Управлението на съдебната власт - част от доброто управление на държавата ли е ? Дайте вашето обяснение за едноцифрения процент доверие към дейността на третата власт ?

11. Има ли нужда и съдебната власт от въвеждането на принципите на пълна изборност и мандатност по подобие на другите власти, т.е. без т.нар. несменяемост по чл. 129, ал. 3 от Конституцията ?

12. Ако се премахне или намали т.нар. парламентарна квота във ВСС, би ли се подобрило правосъдието ? А ако се замени същата с професионална такава, примерно избирана от едно общо събрание на всички юридически и свободни професии - едно добро управленско решение ли ще е ? "Балансът на силите" (*de jure* 50:50) в квотния принцип във ВСС - златното сечение ли е ?

13. Реформа, независимо в коя сфера на обществените отношения, чие дело следва да е - на външни или на вътрешни фактори спрямо системата ?

14. Членството на главния прокурор в професионална организация на съдии, пречка ли е по смисъла на чл. 13, ал. 2 от ЗЮЛНЦ за упражняване на правомощията на прокуратурата в борбата срещу тероризма ? Приемливо ли е такива организации да се ползват от чуждо или външно финансиране ?

26.05.2017 г.

С уважение :

гр. София

До Висшия съдебен съвет
Съдийска колегия

по процедурата за избор на
членове на ВСС от съдиите

Уточнение

от сдружение за осъществяване на общественополезна дейност
Съюз на одиторите от Сметната палата,
с адрес: гр. София, ул. „Банско шосе“ № 13,
представявано от председателя на сдружението

по въпроси от сдружението, и по
процедурата за провеждане на избори на членове на ВСС от съдиите

към всички 27 кандидати

Господа/жи кандидати,

Във връзка с чл. 20, ал. 2 от Правилата за провеждане на избори на членове на Висшия съдебен съвет от съдиите, прокурорите и следователите, моля на отговорите на въпросите да се даде максимално широка гласност, и предвид чл. 1а, ал. 3 от ЗСВ.

Във въпрос 8 под § 8 се има предвид дефиницията на "Ръководители" по ЗФУКПС, дадена в параграф 1, точка 8, ДР на този закон.

26.05.2017 г.

С уважение :

гр. София

**ОТГОВОРИ НА ВЪПРОСИТЕ,
ПОСТАВЕНИ ОТ СДРУЖЕНИЕ ЗА
ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА
ОБЩЕСТВЕНОПОЛЕЗНА ДЕЙНОСТ
„СЪЮЗ НА ОДИТОРИТЕ ОТ СМЕТНАТА
ПАЛАТА“**

Поставените от сдружение за осъществяване на общественополезна дейност „Съюз на одиторите от Сметната палата“ въпроси, групирани по материя, предлагат на нашето внимание поредица от важни проблеми, свързани с управлението на съдебната система, нейното качествено кадрово обезпечаване и реформирането на съдебната карта; с избора на съдиите и начина на структуриране на ВСС; формите на участие на магистратската общност в законодателния процес и нуждата от промени в настоящата нормативна уредба, относими към функционирането на съдебната власт и приложимото материално право.

I. Управление на съдебната система, качествено кадрово обезпечаване и реформи, свързани със съдебната карта

1./въпроси №№1,8/ Доброто управление на съдебната система предполага осигуряването на необходимите човешки, материални и финансови ресурси /съдии и помощен персонал, сграден фонд, информационни технологии, възнаграждения/, с цел създаване на нормални условия за работа на магистратите, гарантиращи изискуемото и отговарящо на европейските стандарти правосъдие.

От изключително важно значение за реализирането му е въвеждането на програмно бюджетирание, което се основава на заложените стратегически цели и отчетени резултати от дейностите на отделните звена в съдебната система, а не на база приходи и разходи за предходния период, съобразени с прогнозната инфлация, с което се характеризира историческият принцип при изготвяне на проекта на бюджет на съдебната власт, действащ досега. То предполага по-прозрачно управление на финансовите средства, обвързвайки ги с отчетените резултати, и чрез него на всички равнища на управление е възможно постигане на нужната ефективност, ефикасност и

икономичност, с вложеното в тези понятия съдържание, по смисъла на параграф 1.4 от Закона за Сметната палата.

Към момента обаче съществуват редица затруднения за това от законодателен, финансов, структурен и функционален характер. Съгласно Закона за публичните финанси, ВСС не е сред предвидените първостепенни разпоредители, на които е предоставена възможност за изготвяне на програмен бюджет - пречка, разбира се лесно преодолима чрез законодателна промяна.

По-сериозни са проблемите от структурно и функционално естество, и тези свързани с финансовото обезпечаване, изводими от пилотния проект за програмно бюджетиране на съдебната власт. Предложената структура на програмен бюджет включва 5 /пет/ програми – управление на органите съдебна власт, повишаване на квалификацията на магистратите и съдебните служители, програма „администрация“, правораздаване и електронно правосъдие, като в обсега на последните два компонента от изключително значение е измерването на натовареността и нейното системно отразяване.

Утвърдените, с решение от 16.12.2015г. на ВСС, *Правила за натовареността на съдиите* дефинират понятието като оценка на времето, нужно за разглеждане и приключване на делата, и за извършване на всички останали дейности, свързани с доброто осъществяване на правосъдието; въвеждат обективни измерители за правна и фактическа сложност на делата, наричани коефициенти за тежест; и уреждат реда на определяне индивидуалната натовареност и границите на нормалната натовареност на съдиите в районите, окръжните, военните, административните, специализирания наказателен и апелативните съдилища. За отчитането обаче на конкретни резултати е наложително изтичането на определен времеви период на наблюдения, с последващи задълбочен анализ и прецизна преценка на събраната информация, като в тази връзка особено важен е непосредственият контакт с административните ръководители на съдилищата и магистратите, за създаване на база данни за разработване на добри практики и предприемане на действия от ВСС за тяхното обобщаване в електронна програма.

Време, усилия и финансов ресурс изисква, и изчисляването на цената на всяко едно от разглежданите при правораздаването дела /разноски за вещи лица, свидетели, вложен от магистратите труд, осигуряване на нормални условия за работа (електричество, отопление), хартия, канцеларски принадлежности и др./, предхождано от групирането на съдебните производства по видове, материя, специфика и сложност, с цел изработване на средни норми при остойносттаването им, което е изключително комплицирана дейност, изискваща достатъчно парични средства и предполагаща

продължителност на експертните изследвания./ в Холандия близо 10 години са били необходими за провеждане и финализиране на този процес, преди въвеждането на програмен бюджет/

За осигуряване на ефективно и прозрачно управление на финансовите средства, преди създаването на изискуемите се за програмно бюджетирани условия, при прилагането на историческия принцип за изготвяне на проекта на бюджет за съдебната власт, е нужно освен извършването на одитни проверки и съблюдаване на дадените заключения и препоръки, отчетът на бюджета на съдебната власт да бъде ежемесечен и подробен, по примера на отчета на държавния бюджет, като отразява всички направени в него корекции /за командирования, ремонти на сгради, оборудване на съдебни помещения, закупуване на компютърна техника, софтуер, хардуер/. В коментирания аспект считам, че е възможно и необходимо управленската отговорност по глава втора /чл.6-9, вр. пар.1.2 и 8/ от Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор, да е скрепена със санкция, като се посочи налагащия я държавен орган.

2./въпроси №№2, 4, 10/ Съдебната власт няма сериозни, системни проблеми, свързани с качествено кадрово обезпечаване. При съществуващия формат на конкурсните процедури преди законодателните изменения на Закона за съдебната власт /ЗСВ/, в ДВ, бр.28 и 62/2016г., и към настоящия момент, в съответствие с утвърдените стандарти в европейските страни с кариерна съдебна власт, след първоначалното назначаване на магистратите, зависещо от казания успех, в рамките на положен писмен и устен изпит, при повишаването им, се отдаваше нужното значение на техните правни познания, обективирани в съдебните актове и на практическите им умения, проявени при разглеждането на делата. В разисквания смисъл, с цел осигуряване на добре подготвени кадри, участващи в конкурсите за младши съдии и за първоначално назначаване, безспорно от изключителна важност е реформирането на юридическото образование в страната, чрез редуциране на броя на съществуващите 9 /девет/ юридически факултети, повишаване изискванията към кандидатстващите и обучаващите се в тях, издигане нивото на усвояваните теоретични знания и всеобхватна работа по практическата им приложимост, чрез решаване на казуси, стажове в адвокатски и нотариални кантори, посещения на открити заседания в съдилищата, организиране на симулирани процеси, писане на искиви молби, жалби и нотариални актове, мотивиране на съдебни решения и присъди.

При актуалната нормативна уредба, съгласно императивно предписаното в чл.192 от ЗСВ и чл.39 от Наредба №1/09.02.2017г.,

при провеждане на конкурсните процедури за преместване и повишаване, се вземат предвид резултатите от последното атестиране на магистратите, проверките от по-горестоящите органи на съдебната власт и от ИВСС, данните от кадровото им досие, и се преценяват представените от кандидата и избрани от комисията приключени дела и преписки, което сочи на установяване на обективни критерии, насочени към подбор и кариера на съдиите по достойнство, с оглед квалификацията, почтеността и способностите.

Магистратите разширяват и задълбочават своите познания за националното, европейско и международно материално и процесуално право, и практика /измененията и тенденциите в тяхното развитие/, усвояват допълнителни умения, необходими им при упражняване на своите служебни задължения – знания по чужди езици, етика, алтернативни средства за разрешаване на спорове, и чрез организираните от Националния институт на правосъдието форми на задължително, първоначално и текущо обучение.

Разбира се, когато при реализирани по сигнал или при периодични проверки на Инспектората се констатират грешки, пропуски и недостатъци в работата на определени магистрати, свързани с прилагането на процесуалното и материално право, със спазването на разумните срокове за разглеждане на делата и постановяването на съдебни актове, или се установят действия, уронващи и авторитета на съдебната власт, се образуват дисциплинарни процедури и се ангажира тяхната отговорност, а при извършени престъпления същите се преследват и наказват по предвидения в действащото законодателство ред.

За съжаление само подобни прояви на прокурорите и съдиите, които не са често срещани и не определят облика на системата, се афишират от медиите, коментират и обсъждат в обществото, а дейността на мнозинството от магистратите, работещи честно и почтено, компетентно и старателно, не става публично достояние. Това е и причина за отношението на гражданите към съответната професионална общност и за недоверието към съдебната власт.

3./въпроси №№ 2, 3/ Предпоставка за качествено правосъдие е разумната натовареност на магистратите, поради което тя трябва да е предмет на обективна, справедлива и прозрачна регулация, с произтичащите от това решения, наложителни за преодоляване на неравномерната натовареност на по-големите съдилища в страната, което неминуемо рефлектира върху функционирането на системата.

Приетите *Правила за натовареността на съдиите* безспорно са стъпка, направена в тази посока. Както вече бе коментирано за проверка на достоверността на системата е необходимо изтичането

на период на експериментиране, последван от анализи и оценки на събраните данни, въз основа на които прецизно да се изчислят индексите на натовареност на магистратите и да се формират изводи за наличие на *трайност* в параметрите на увеличаване или намаляване на делата, в определено звено от съдебната система.

Натовареността трябва да послужи за оптимизиране на щата и за ефективно разпределяне на човешките и материални ресурси, чрез закриване на съдилища, прокуратури и следствени органи, или с намаляване числеността на броя на заетите длъжности в тях и разкриването им в друг равен по степен орган на съдебната власт, при условията на чл.30, ал.2, т.т.7 и 8, ал.5, т.т.6 и 7, и чл.194 от ЗСВ.

Приложението обаче на визираните правни институти следва да се осъществява много внимателно, само въз основа на информация за *трайни тенденции* в увеличаването или в намаляването на натовареността на магистратите в съответното звено от съдебната система, и при съобразяване на потребностите на населението и на спецификите на съответната териториална област. Това предполага изследване на значимите обстоятелства за по-продължителен срок от време /минимум 12 месеца/, задълбочено обсъждане на гаранциите за достъп до правосъдие и прецизно изследване на ролята на съда в живота на местните общности.

В разглеждания аспект неправилно е намаляване числеността на броя на заетите длъжности в даден съд и разкриването им в друг равен по степен, с преназначаване на съдии без конкурс, на базата на данни за констатиран в кратък интервал от време спад на делата, респективно увеличаване на натовареността в съответния орган, както и за устройване на конкретни магистрати, и удовлетворяване на лични интереси, при привидното спазване на чл.194 от ЗСВ.

В разисквания смисъл разумно следва да се подходи и при произнасянето по въпросите, свързани с функционирането на някои действително ниско натоварени органи на съдебна власт, намиращи се в географски региони, в които липсва развита пътна инфраструктура и добри транспортни комуникации, или в граничните райони, където съдът е единствен символ на държавност.

Разбира се не бива да се пренебрегват фактът за съществуващи съдилища с ниска натовареност, в близост до големи административни центрове, и обстоятелството, че от 113 на брой районни съдилища, 68 са с щатна численост до 5-ма съдии, каквато е ситуацията и в сферата на административното правораздаване.

В очертаните случаи очевидно липсва необходимост от функционирането на съд, с изискуемото се административно ръководство /председател и заместник-председател/, с нарочен помощен персонал /счетоводител, домакин, длъжност - личен

състав/, като в последния случай е целесъобразно обособяването им в териториални поделения към съответния по-голям районен или административен съд, в региона или областта.

В тази връзка би било разумно, след експертна преценка на натовареността на следователите и при липса на законодателна воля за разширяване обсега на тяхната компетентност, да се обмисли редуциране на щатните бройки на следователите и тяхното трансформиране в съдийски, каквито да се разкрият в най-натоварените съдилища в страната /Софийски районен съд, Софийски градски съд и Административен съд-София/

II. Избор на съдиите и начин на структуриране на ВСС

1./въпроси №5, 11/Независимостта на съдиите е предпоставка за върховенството на закона и гаранция за справедлив процес.

Ето защо не одобрявам идеята за пряк избор на съдиите от електори с висше образование и хуманитарен профил, по райони, и въвеждането на мандатност по подобие на другите власти. Съдиите са натоварени с вземането на окончателно решение относно живота, свободите, правата, задълженията и собствеността на гражданите, поради което независимостта им, предполагаща пълна безпристрастност, не е техен прерогатив или лична привилегия, а е в интерес на търсещите и очакващи правосъдие. При отсъждането между две страни, съдиите следва да бъдат свободни от каквато и да е връзка, предразположение или предубеждение, засягащо способността им да вземат обективно и справедливо решение. Подкрепящ формираното заключение е и непосредственият ефект и правните последици от съдебния процес върху гражданите и тяхното ежедневие, и неразбирането на процедурите, които са сред причините за негативната социална нагласа към институцията.

2./въпрос №12/В коментирания аспект следва да бъде поставен акцент и на необходимостта от деполитизиране на Висшия съдебен съвет /ВСС/, като предпоставка за независимост на съдебната власт, чрез намаляване на броя на членовете на кадровия орган, излъчвани от Народното събрание и съответно увеличаване на броя на неговите членове в съдийската колегия на Съвета, избирани пряко от съдии. Сегашното устройство и структура на ВСС не обезпечават в достатъчна степен и с изискуемите се гаранции осъществяването на възложените му от КРБ и Закона за съдебната власт /ЗСВ/ функции.

Според установения от действащата уредба нормативен регламент, ВСС се състои от 25 /двадесет и пет/ души, като главният прокурор, председателите на Върховния касационен съд /ВКС/ и на Върховния административен съд /ВАС/ участват по право, а

останалите се избират на квотен принцип - 11 /единадесет/ от неговите членове от органите на съдебната власт и 11 /единадесет/ - с квалифицирано мнозинство от Народното събрание. Разпределението по колегии в кадровия орган е съответно - 14 /четирнадесет/ членове в съдийската колегия, включваща председателите на ВКС и ВАС, шестима членове, избрани пряко от съдиите и шестима от Народното събрание, и 11/единадесет/ членове в прокурорската колегия, включваща главния прокурор, четирима членове, избрани пряко от прокурорите, един член, избран от следователите и петима членове, избрани от Народното събрание. /чл.130, ал.1 и 3 от Конституцията и чл.30, ал.3 и 4 от ЗСВ/

Начинът на формиране на ВСС не осигурява нужното мнозинство на представителите на магистратската общност, избрани пряко от съдиите, прокурорите и следователите, което е условие за необвързаност с органите на законодателната и изпълнителна власт, а принципно положение в Магна хартата на съдиите е, че Съветът по съдебната система, натоварен с широки правомощия по въпросите за статута, организацията, функционирането и престижа на съдебните институции, трябва да осигури независимостта на магистратите.

В този смисъл са препоръките в Становище №10/2007г. на Консултативния съвет на европейските съдии на вниманието на Комитета на министрите на Съвета на Европа относно „Съветът на съдебната власт в служба на обществото“ и утвърдените в Магна харта на съдиите от 17.11.2010г. основни принципи, според които кадровият орган трябва да бъде съставен „изключително от съдии или значително мнозинство имат съдиите, избрани от колегите си“.

III. Участие в законодателния процес и необходими промени в настоящата нормативна уредба, относими към дейността съдебната система и приложимото материално право

1./въпрос №6/ Съдебната власт трябва да участва активно в законодателния процес. Ето защо съм категорична по отношение на потребността на законодателя от експертизата на управляващия системата орган - ВСС, на председателите на ВКС и ВАС, и на главния прокурор, под формата на предоставена законодателна инициатива, по въпроси, свързани с правилното функциониране на съдебната система, прилагането на процесулни и материални закони.

2./въпроси №№5,7/ В контекста на изложеното считам на нужно осмислянето на нова концепция за посегателствата срещу охраняваните от наказателното право социални отношения, които с оглед на обществената опасност да бъдат класифицирани на нарушения, простъпки и престъпни деяния, като очертаната система послужи за основа при създаването на нов Наказателен кодекс.

Действащият наказателен закон съдържа архаични разпоредби, визиращи престъпленията по служба, криминализираните престъпни деяния, с обект на засягане – стопанството, финансовата, данъчната и осигурителната системи, дейността на държавните органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции, и тези, лимитиращи престъпните състави на посегателства против реда и общественото спокойствие, и на тероризма, което предпоставя нужда от уредба, съобразена с икономическата и политическа реалност, отговаряща на социалните очаквания и на преследваните с наказателната политика цели.

Наложително е да бъде заявена подкрепа от представляващия съдебната власт орган, и на изготвените изменения на Наказателно-процесуалния кодекс, включващи пакет от мерки за преодоляване на формализма в наказателното производство и за обезпечаване на разумни срокове за разглеждане и приключване на делата, чрез въвеждане института на разпоредителното заседание и преклузията на допуснатите процесуални нарушения в досъдебната фаза.

След широко обсъждане в рамките на магистратската общност и при съблюдаване с изразените мнения, съдебната власт е длъжна да се включи в подходяща форма и в разработването на стратегия за противодействие с корупцията, било чрез предложения за промени в действащото наказателно и процесуално законодателство, или чрез участие в подготовката на нов законопроект за борба с корупцията и незаконното обогатяване по високите етажи на властта, с изрично предвиждане създаването на специална институционална структура, защото Република България продължава да е сред държавите - членки на ЕС с най-високи равнища на възприемане на корупцията, като обществените нагласи са за сериозна съпричастност на съдебната власт към съществуващия значителен проблем.

В този смисъл са и дадените препоръки от Европейската комисия в доклада от 25.01.2017г. до Европейския парламент и Съвета, по механизма за сътрудничество и проверка.

В коментирания аспект може да се анализира и възможността Сметната палата като една особена юрисдикция, осъществяваща *de jure* външния одит, да бъде ангажирана с определени правомощия при реализиране на антикорупционната политика в страната.

С уважение:

Цветинка Пашкунова